

Een vereniging van gepensioneerden bij pensioenfondsen?

Dat is toch nergens voor nodig!

Of wel?

Waarom deze brochure?

Het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO) wil graag met pensioenfondsen in gesprek komen over de voordelen van verenigingen van gepensioneerden. In de praktijk blijken er nog veel vragen te zijn over het Convenant Medezeggenschap en de positie van gepensioneerden in de pensioenfondsen. Dat kan een eventuele samenwerking bij de oprichting van gepensioneerdenverenigingen in de weg staan.

Met deze brochure willen wij duidelijk maken waarom verenigingen van gepensioneerden voor pensioenfondsen van groot belang kunnen zijn bij de uitvoering van de afspraken over medezeggenschap en goed pensioenfondsbestuur (PFG-principes). Vervolgens wordt ingegaan op de wijze waarop pensioenfondsen kunnen bijdragen aan de totstandkoming van gepensioneerdenverenigingen.

Wat zijn de afspraken?

In 2003 is er een vernieuwd Convenant Medezeggenschap tot stand gekomen tussen Stichting van de Arbeid en het CSO, waaruit duidelijk blijkt dat gepensioneerden als afzonderlijke groep een eigen positie in bedrijfstak- en ondernemings pensioenfondsen verdienen.

Eind 2005 heeft de Stichting van de Arbeid de principes voor goed pensioenfondsbestuur geformuleerd (PFG-principes). Zowel de ouderenorganisaties als de pensioenkoepels hebben de afspraken en uitgangspunten, die nu ook wettelijk verankerd zijn, onderschreven.

De naleving van het Convenant en de PFG-principes zal begin 2008 worden geëvalueerd.

Medezeggenschap

Bij ondernemingspensioenfondsen kunnen gepensioneerden kiezen of zij in het bestuur willen deelnemen of in een deelnemersraad. De wijze waarop men daar invulling aan geeft verschilt per fonds. Steeds vaker spelen verenigingen van gepensioneerden hierin een rol.

Bedrijfstakpensioenfondsen moeten een deelnemersraad instellen, waarvoor “representatieve organisaties” kandidaten mogen voordragen. Omdat niet alle gepensioneerden zich vertegenwoordigd voelen door vakorganisaties, is overeengekomen dat ook het CSO als representatieve organisatie beschouwd mag worden en bevoegd is om kandidaten voor te dragen voor de deelnemersraden. In het geval er een vereniging van gepensioneerden bestaat voor de betreffende bedrijfstak, is actieve betrokkenheid van het CSO bij de invulling van de deelnemersraad niet nodig¹.

PFG-principes

Om de principes van goed pensioenfondsbestuur nader vorm te geven, zal de structuur en organisatie van veel pensioenfondsen veranderen. Zo zullen actieve deelnemers en pensioengerechtigden een rol toebedeeld krijgen in verantwoordingsorganen, al dan niet in combinatie met de deelnemersraden. Ook intern toezicht zal op enigerlei wijze gerealiseerd moeten worden.

¹ Op dit moment is dat bij vijf bedrijfstakpensioenfondsen het geval: het ABP, PGGM, PNO Media, SER & Bedrijfschappen en het Spoorwegpensioenfonds.

Voordelen vereniging van gepensioneerden

De ontwikkelingen rond medezeggenschap van gepensioneerden en goed pensioenfondsbestuur vergen meer betrokkenheid van deelnemers en gepensioneerden bij pensioenfonds. Wanneer gepensioneerden in verenigingsverband opereren, vormen zij een formeel aanspreekbare belangengroepering. Dat kan voor het pensioenfonds de communicatie met gepensioneerden gemakkelijker maken.

Bovendien kunnen pensioenfondsbesturen via de verenigingen efficiënter tot invulling van de zetels in bestuur, deelnemersraad en/of verantwoordingsorgaan komen. Dit is in het belang van de continuïteit in de organisatie.

Voor gepensioneerden zelf is het voordeel van een vereniging, dat zij door onderlinge en externe contacten de nodige kennis van zaken kunnen opdoen en bijhouden.

Rol pensioenfonds

Bij de totstandkoming van het medezeggenschapsconvenant is onder meer afgesproken dat het CSO zich zou inspannen om de oprichting van verenigingen van gepensioneerden te bevorderen. Omdat pensioenfondsbesturen beschikken over de gegevens van gepensioneerden, ligt het voor de hand dat wij het fonds betrekken bij onze inspanningen. Daar wordt verschillend op gereageerd: sommige pensioenfondsbesturen werken enthousiast mee, anderen zien dat niet als hun taak.

De Stichting van de Arbeid heeft in het convenant aanbevolen dat het bestuur van een pensioenfonds zodanige faciliteiten aan de deelnemersraad ter beschikking moet stellen dat zij hun taak naar behoren kunnen uitvoeren. Deze aanbeveling is opgenomen in de Pensioenwet (artikel 103a).

Bij goede faciliteiten moet onder andere gedacht worden aan het aanbieden van zodanige middelen en voorzieningen dat de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in de deelnemersraden en fondsbesturen periodiek met hun achterban kunnen communiceren.

Gepensioneerden bij ondernemingspensioenfondsen hebben als voordeel dat zij een gezamenlijke werkgever hebben gehad en kunnen initiatieven voor een vereniging vaak ook via die oud-werkgever bekend maken. Voor gepensioneerden uit de bedrijfstakken ligt dat anders, zodat zij niet beschikken over de basisinformatie die nodig is voor het benaderen van oud-werknemers uit de branche.

Pensioenfondsen hebben die informatie wel en daarom kunnen zij gepensioneerden helpen bij het zetten van de eerste stappen die leiden tot de oprichting van een vereniging. Wanneer een gepensioneerd deelnemersraadslid, bestuurder of een groep gepensioneerden vraagt om bekend te maken dat er plannen zijn voor een vereniging, kan het fonds hiervoor een passend communicatiemiddel beschikbaar stellen.

Hierbij kan men denken aan informatie op de pensioenfonds-website, in een nieuwsbrief of magazine, of in een brief aan de doelgroep. De initiatiefnemers blijven zelf verantwoordelijk voor inhoud en vorm van de teksten. Om te benadrukken dat het pensioenfonds niet inhoudelijk aanspreekbaar is, kan men er eventueel voor kiezen de tekst in advertentievorm te publiceren of een brief zonder fondslogo te verzenden. Ook over de eventuele kosten kunnen afspraken worden gemaakt.

In de aanloopfase van de op te richten vereniging zou het fonds vervolgens vergaderruimte en bijbehorende voorzieningen ter beschikking kunnen stellen. Vanuit het pensioenfonds kan men bijvoorbeeld tijdens een eerste bijeenkomst voorlichting over het fonds en de praktijk van medezeggenschap geven.

Er zijn allerlei mogelijkheden denkbaar, maar het is in elk geval *niet* de bedoeling dat het pensioenfonds de oprichting van een vereniging van gepensioneerden zelf ter hand neemt. Dat is immers de verantwoordelijkheid van de gepensioneerden zelf. Zodra de vereniging is opgericht, raden wij aan goede afspraken te maken over de faciliteiten die het fonds verder kan en wil bieden.

Wat heeft het CSO te bieden?

Het CSO beschikt over ervaringskennis op het terrein van gepensioneerdenverenigingen. Wij kunnen u helpen aan voorlichtingsmateriaal of voorbeeldstukken. Ook kunnen wij een informatiebijeenkomst voor gepensioneerden verzorgen of een groep belangstellenden begeleiden.

Nog vragen?

Bel voor informatie of een afspraak:

Martina van den Dool, projectmedewerker medezeggenschap, bereikbaar op dinsdagen en donderdagen van 9.15-14.15 uur en op woensdagen de hele dag.

Of stel uw vragen via medezeggenschap@ouderenorganisaties.nl, dan nemen wij contact met u op.

Deze brochure is een uitgave van het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO). Het CSO is het samenwerkingsverband van vier ouderenorganisaties: ANBO, NVOG, PCOB en Unie KBO. Bij deze lidorganisaties zijn circa 700.000 ouderen aangesloten. Het CSO wil de emancipatie en integratie van ouderen bevorderen en richt zich hierbij vooral op het beleid van regering en de politieke partijen.

Voor het project Medezeggenschap gepensioneerden in pensioenfondsen ontvangt het CSO subsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

CSO, Postbus 222, 3500 AE, Utrecht

030-276 99 85 of cso@ouderenorganisaties.nl

www.ouderenorganisaties.nl